

VYCHOVATELSKÉ LISTY.

Časopis věnovaný zájmům křesťanského vychování.

„Kdo Mne následuje, nebloudí ve tmách,
praví Pán.“ Tom. Kemp. I. 1.

Koktavost a její léčení.

Pro školu a dům píše absolvent léčebného kursu vídeňského *J. M. Kadlčák*.

(Pokračování.)

VII. Příprava ku cvičbě nápravné.

Má-li býti choroba kterákoliv vyléčena, dlužno pátrati po příčinách a přesně stanoviti všechny příznaky, sice léčení bude nejisté. To platí také o vadách a chorobách mluvy. Abychom dovedli vadu odstraniti, musíme ji řádně poznati. Proto dříve, než určíme cvičení nápravná, vykonáme, čehož třeba k správnému rozpoznání vady neb choroby.

Je tudíž důkladná prohlídka svěřence a správný rozbor vady prvním výkonem každého nápravného kursu. Při tom se zjistí příčina koktavosti, od které doby se vada jeví a zaznamenají se zvláštnosti svěřence a vady závažnější.

Rozumí se, že se na ty věci netážeme cvičence, aniž přímo na něm vyzvídáme, nýbrž potřebná sdělení si vyžádáme od rodičů. Nenápadnými otázkami, přátelským, vlídným hovorem pak zjistíme, čeho třeba. Dotazujeme se na stáří svěřence, kde chodí anebo chodil do školy, čím se nyní zaměstnává a p. Každou nepravidelnost v mluvě a návyky vadné poznamenejme, abychom při cvičeních následujících dle toho se mohli řídit.

V nepřítomnosti svěřence rodičům anebo zástupcům jejich stručně dáme poučení, co doma činiti mají a jak mají buditi důvěru v úplné a jisté uvolnění od vady a všech nesnází, jež způsobuje. Oslovení se učiní asi ve smyslu předcházející stati. Cvičencům rovněž se dá návod potřebný. Ujistí se, že neduh zcela jistě pomine, když vykonají přesně a řádně všechno, což jim bylo uloženo, zvláště zdar že bude naprosto jistý, zachovají-li mlčení, načež vyloží se cvičencům, že vlastně nejsou churavi, nýbrž domnělá vada že vězí v nepřiměřeném dýchání.

Tak jako měch kovářský, má-li řádně vykonat své dílo, důkladně se dříve nadme, vzduchem naplní, tak i člověk, má-li mluvit řádně, musí důkladným vdechnutím plíce vzduchem náležitě naplniti, sice nevystačíme, jakmile vdechujeme zvuky a hlásky tvoříme a je ve slabiky a slova spojujeme.

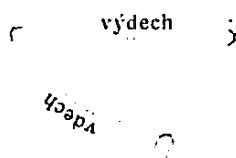
Je tudíž prvním praktickým cvičením návod, jak se má řádně a pravidelně vdechovat i vydechovat v určitých, přesně vyměřených obdobích. Ovšem dříve odstraníme všechno, což pravidelné dýchání buď stěžuje anebo vůbec znemožňuje, jako na př. křečovitě zvedání ramen, zatínání zubů a p.

Pak se cvičenci ukáže, jak zdravý člověk pravidelně dýchá. Ukážeme, jak rty přivřeme sice, ale křečovitě je nesvíráme.

Předchází tedy všemu cvičba v pravidelném dýchání, a sice koná se toho cvičení dle určitých povelů — pokynů — přesně tak, že na každý výkon spotřebuje se doba napřed asi 20, později 30ti sekund, při čemž se přihlíží, aby hrudní koš pravidelně se zvedal a padal, jinak však tělo úplně zůstalo klidno a nepohybno. Jakýkoliv pohyb anebo posunek se zcela odstraní a zamezí. Cvičení v dýchání, jakož i všechna pozdější cvičení konají se stojmo.

Vydechování i vdechování musí býti stejnoměrné, nepřetržité, volné, klidné, bez přestávek a záchvěvů. Vzduch má do plic i zpět se řinout jediným proudem stejnoměrným, zcela volným. Dýchání bez chvatu a spěchu se koná rovnoměrně tak, že 13 až 14 sekund vdechuje, 3 sekundy vzduch klidně zadrží a pak 12 sekund vydechuje.

Povely a pokyny potřebné k tomuto i následujícím cvičením dáváme jednak rukou, jednak asi 3 *dm* dlouhým ukazovátkem, taktovkou, kterou při tom pohybuje takto:

Abychom zjistili, že dech se pravidelně řine proudem netíhaným, stejnoměrným, začleníme ústa cvičence hřbetem ruky. Ucítime na pokožce, je-li dech pravidelný. Poněvadž toto i pozdější cvičení také cvičenec sám musí stále kontrolovat, opatří si malé zrcadélko kapesní. Doma všechna cvičení se konají před zrcadlem, aby svěrenec každou nepravidelnost anebo odchylku ihned postřehl a ji odstranil. Správnost dechu lze zcela přesně zjistit, když svíci rozžatou postavíme před ústa tak, že dech plamen zasahuje. Jakmile se plamen třepotá, je dech trhavý, nepravidelný a třeba dalšího cvičení bedlivého.

Tot počátek cvičení, jež náležitě vykonány zcela jistě koriguje i jiné vady mluvy odstraní.

A teď ukážu v padesáti cvičeních v nápravném běhu vídeňském skutečně vykonaných, jak methodicky uspořádány a vedeny býti mají, aby svěrenec neduhu anebo vady zcela jistě a trvale byl zbaven.

Pisatel všechna cvičení sám prakticky vykonal, výsledek podivuhodný sledoval, úspěch konečný sám pocítil, a tudíž doporučuje postup, pořad a rozsah cvičení těch osvědčených v praxi.

Příště dále.

Obrázek školy pokrokářské.

Napsal P. F. Ruber.

Dokončení.

Druhou hlavní zásadou, kterou Robin ústavu za základ vychování položil, byla tak zv. „Coéducation“ t. j. systém, dle kterého chlapci a dívky v úplné neodloučenosti žítí a vyučování býti měli. Jedině ložnice mělo každé pohlaví pro sebe zvlášť -- jinak však obcovali mezi sebou hoši

a dívky od 4—16. roku, beze všeho ohledu na rozdíl ve stáří po celé dny zcela volně a měli nejen společné vyučování, ale i společná cvičení ve všech jiných věcech. Nejen ve školních lavicích a při hrách i při dostizích na kole, při tělocviku, při koupání, v dílnách řemeslných, v kuchyni, slovem všude a vše až na málo vyjímek z ohledu na zdraví a síly tělesné, bylo společné jak pro chlapce tak i pro dívky. Mimo to byl každému staršímu hochovi přidělen hoch mladší a právě tak i u dívek. Tito větší měli nad menšími svěřenci všude dozor vésti, zvláště co se týkalo šatstva, jídla a čistoty, ne snad duše, nýbrž jen zevnějšího těla, a říkalo se jim „tatínci“ a „maminky“.

Na základě těchto zásad mělo as 180 dětí a as 50 členů sboru učitelského a dozorčího i s panem ředitelem Robinem, kterému by nejlépe byl slušel titul „dědouška“, žiti jako jedna velká rodina v úplné volnosti svobodě a bratrství. — Celá výchova směřovala k tomu, aby odstraněn byl všeliký rozdíl národnostní, společenský a autoritativní. O nějakém rozdílu náboženském ovšem již ani se nemluvalo. — Dítě mělo již záhy cítiti se úplně svobodným a jeho svoboda neměla míti žádných jiných mezí (tedy přece to beze všech mezí s tou svobodou nešlo) znáti, nežli ohled na vlastní a sobě rovných zdraví, prospěch a svobodu.

Rozkazů a trestů vůbec nebylo — každý stín autority měl býti odstraněn.

„Při stávajících poměrech“, napsal Robin již r. 1875, „uslyší sice dítě slovo představený — kéž by však brzo naučilo se slovo takové míti v oškliivosti: — kéž by brzo naplněno bylo záští ku každé autoritě, ať již v kterékoliv formě se objeví — a stal se u něho v této době přechodní duch vzpouřý jeho první cností.“ (Rádi bychom znali učitele nebo vychovatele — ale musel by to býti svobodomyšlník — pokrokář od kosti — který, když se mu kluk ponejprv vzdorovitě vzepře, zplesá v srdci svém, že se mu podařilo všípiti svěřenci svému první ctnost.)

Nechceme býti strannickými a odezírajíce od veškeré té mravní zkázy, která z načrtnutých zásad neutrality k Bohu a koedukace sama sebou následovati musela, rádi přiznáváme, že i na ústavě Robinově tak mnohá dobrá a světlá stránka se objevila. Neměl sice Robin v úmyslu něčemu od jesuitů se přiučiti, ale přec pojal do svého programu a pěstoval až do krajnosti tu starou zásadu jesuitskou „mens sana in corpore sano“ (zdravá mysl ve zdravém těle). Věnoval proto mnoho až přepjaté péče tělesnému zdraví — otužení a sesílení údů. — Čistota těla, střídmost, jednoduchá strava byly věci, od kterých neodstoupil ani na krok. Neméně jako v každé škole jesuitské dbáno i zde rozmanitosti jak v učivu tak v zábavě. Zvláštní péče byla věnována ručním pracím spadajícím ne tak do oboru háčkování, pletení, vyšívání a podobně, jako více pracím řemeslným. — Robin byl přesvědčen, že kdo vše zkusil, ze všeho se něčemu naučil a stal se obratným, ten pak hravě buď tomu neb onomu řemeslu se důkladně přiučí.

Proto museli se všichni hoši a všechny dívky bez rozdílu účastniti všech prací, týkajících se domácnosti. Patnácti řemeslům byla věnována pozornost. K účelu tomu byla pro každé řemeslo zřízena zvláštní dílna, která měla svého mistra. Co se hochovi zalíbilo, v tom pak cvičil se důkladněji. Ani ti nebyli zanedbáváni, kteří pro vyšší vzdělání byli určeni. Řečem učili se chovanci mnohým — ale bez gramatiky — pouhým cvičením se v mluvení.

S obzvláštní pilí pěstována hudba a zpěv, a zajisté jen úspěchy, které chovanci ve jmenovaných sborech při častějších v domě pořádaných

slavnostech veřejných, produkcích a výstavách, na jevo dali, byly toho příčinou, že v prvních letech ústav za dokonalý a skvěle osvědčený vyhlášován byl. — Než důsledky oné nešťastné neutrality k Bohu a koedukace obojího pohlaví brzy zastinily veškerou slávu Robinovu tak naprosto, že po svém propuštění i přes všechny přímluvy svých mocných příznivců nebyl s to, aby se byl více nějakého postavení ve státní službě dodělal, nebylo jinak ani možno; vláda pootevřela poněkud očko a proto ho už nechtěla. — Proč neotevřela a nechce otevřít obě oči nejen vláda francouzská, ale i naše a nehledí se zbaviti ve svém školství a své výchově mládeže takových činitelů, kteří jen na škodu a zkázu mládeže, společnosti, církve a státu působí? Práli bychom si, aby kapitolku tuto přečetli si všichni, kteří tak rádi by měli dnešní školu úplně pokrokářskou a se přesvědčili, kam i škola a vychování dospěje, když zneuznána a zavržena byla autorita Boží a Jeho církve.

Jak učit se modliti.

Podává *Otokar Tauber*, katecheta ve Strážnici.

I.

Působivé momenty ve škole jsou zvláště chvíle, v nichž probíráme o modlitbě. Tu každé oduševnělé slovo se vtiskuje do vnímavého srdce dítěte. Vždyť již nemluvnátko při otázce: „Kde je Pán Bůh?“ ukazuje prstíčkem vzhůru a očka pozdvihuje k blankytu. Již naše ruce jsou tak stvořeny, že můžeme dáti dlaň ku dlani, prst k prstu a k nebi je zvedati. Člověk je stvořen pro Boha. Dobrou katechesi v modlitbě zvláště soustředíme a povzneseme těkavou mysl dítek.

Rozeznáváme dvojí druh modlitby: ústní a rozjímavou. Modlitba pouze ústní ovšem je před Pánem Bohem bezcenna, vždyť Bůh jest duch a proto ti, kteří Jej prosí, mají Jej ctíti v duchu a Naň mysliti či aspoň Jemu své práce obětovati a často na Pána Boha dnem i nocí si vzpomínati. Modlitbou se rozněcuje jak ohniskem láska k Bohu a člověk již na zemi žije zrovna v Bohu. Modlitba má největší význam v životě člověka, tím více křesťana. Svatý Tomáš, doktor andělský, na kolenou kleče, spisoval. říkávám často: „Děti, měli byste se učit katechismu vlastně na kolenou.“ Dí sv. Vincenc: „Modlitbou se naučíme za chvíli více, než za několik let ze mnohých knih.“ Jak svědomitě ve škole i doma i v kostele mají tudíž býti naváděny dítky k opravdu nábožné modlitbě! Tolikrát za den se modlíme a přece tak málo s užitkem. říkáme: „Modlím se a nic platno.“ Je tomu zrovna tak, jako když dítě mi řekne: „Já jsem se učil“, neumí však nic. Ty jsi se učil, ale jak?! Ty se modlíš, ale jak se modlíš? Zkoumej sebe sám!

Nepozorně se modliti je totéž, jako střílet prachem na prázdno. Vždy upozorňuji dítky, by se rády modlily a důvěrně, a nebyly úzkostlivé na to, kdy je modlitba roztržita hříchem. Hříchem je vědomé a pobovolné přestoupení zákona Božího. Hříchem je tedy roztržitost dobrovolná a té se dopouštíme, když se zdržujeme vědomě při marnivých myšlenkách, k nim svou vůli dáváme či svolujeme. Abych však povzbudil děti k modlitbě co možná pozorné, uvádím sv. Aloise, který tím, že snažil se modliti po-

zorně, obdržel od Pána Boha veliký dar, že pak již vůbec neměl myšlenek roztržitých!

Při modlitbě rozmlouváme se samým Pánem Bohem. Tu říkám: „Jak byste mluvíce s císařem Pánem se naň dívali upřeně, každého hnutí svého těla byli bedliví! Jak pozorně máte oči upíratí před sebe, když mluvíte s Pánem pánů!“ Aby naše mysl byla pozorlivá, musí býti upoutána na určitý předmět: proto je velmi prospěšno upozorniti dítky, proč se vlastně modlíme před vyučováním, aby totiž Duch svatý náš rozum osvěcoval a my tak pravdy víry chápali. Jak důležitou tu, by i ostatní učitelé duchem náboženským byli prodchnuti a upozorňovali ve svých předmětech na tyto pravdy! Modlitby třeba jak učitelé tak knězi, jinak tápou ve tmách. Jestli modlitba přípravou na vyučování a jeho doplňkem a proto musí naň opravdu nějak se vztahovati, a to se stane úmyslem, jenž se mění dle látky učebné, dle tříd, dle doby církevní. Před modlitbou ve dny prosebné třeba řeknu: „Teď se pomodlíme za úrodu zemskou.“ Probíraje článek IX.: „Obětujte Otčenáš a Zdravas za svatého Otce či za dítky pohanské, za obrácení hříšníků.“ Každé příležitosti použiji, bych děti navykl se modliti.

Děti třeba nemohou zodpověděti otázky dané a tu, chtěje je učiti přemýšletí, řeknu: „Povzdechňte si k Duchu svatému, by Vám to či ono vnuknul“ — a zakusil jsem, že mi v malém okamžiku některé dítě hned výborně odvětilo. Často dětem připomínám, že jdouce na mši svatou, již cestou mají přemýšletí, zač se budou modliti v kostele k Pánu Ježíši a sám jim připomínám dle místních poměrů různé jich potřeby duchovní, rodinné a společenské. Časy se mění, mění se i poměry a mění se tedy i naše modlitby. Mají třeba dítky školní špatného otce, zlého bratra a tu jim říkám, aby se za ně modlily, vždyť jak by nevyslyšel Pán Bůh modlitby dítěte! Admirál Albuquerque plul z Portugalska do Indie. Na širém moři jej stihla bouře. Zbožný admirál a lodníci se vroucně modlili, ale bouře tím více lodí zmítala, čím více prosili. I vzal admirál do náruči dítě a zdvihnuv je k nebi, volal: „Pane Bože, nechceš-li slyšeti nás nehodných pro naše hříchy, slyš nás aspoň pro toto dítě nevinné.“ Větr se stišil, a za chvíli pluli po klidné hladině. Podobný či tento příklad jistě vzbudí u dítek důvěru v účinek jejich modlitby.

Aby dítky se modlitbám naučily a také se s chutí rády modlily, měním modlitby. Nesmějí děti samy začítí, nýbrž udělavše znamení kříže čekají a já začnu tu či onu modlitbu a oni pokračují tímže tónem. Probíraje o andělech, začnu: „Anděle Boží“; probíraje příkázání Boží či církevní, začnu desatero a také i patero. Před svátkem marianským začnu: „Zdravas Královno.“ Probíraje články víry, modlím se „Věřím v Boha“ a vždy jim připomenu s důrazem, aby si uvědomili, čemu ten či onen článek právě probraný učí. Před modlitbou časem upozorním krátce: „Pán Bůh vás vidí!“ anebo „Anděl strážný se na vás dívá!“ K modlitbě „Anděl Páně“ připomínám, ať si představí, jako by byly v Nazaretě v onom domečku, kde Maria klečela, když se jí zjevil archanděl. Jistě je dobré říci, že říkáme „Zdravas Maria“ vyslovujeme pozdravení, které sám Pán Bůh archandělovi nařídil; říkáme „modlitbu Páně“ pronášíme slova, která Svými ústy božskými sám Spasitel vyslovoval. Je a zůstane „Otčenáš“ modlitbou nejhlubší a nejkrásnější. Proto v každé třídě, již první počínaje, vysvětluji smysl slov jeho dle chápavosti stupně dítek, poukazuje k té či oné právě případné prosbě.

Kolikráte dítky u světského učitele se nemodlí, ale přímo křičí a tak ještě Pána Boha urážejí, anebo se modlí zbožně a zvolna, když je kněz vidí, kdežto jindy velmi rychle. V tomto případě laskavě pana učitele požádám a též dítky upozorním, že nechci, aby se modlily zdoluhavě; mohou se modliti čile, ale prosby musejí oddělovati.

Modlitba je mi pomůckou při vyučování katechismu samého, bych jím vchoval uvědomělé katolíky, či probudil v nich zájem pro těžkou ale důležitou některou část nauky křesťanské. Na př. napomenou: „Pomodlíme se „Otčenáš“ za to, by ve vás Pán Bůh rozžehnal oheň lásky dokonalé.“ Nebo při prvním prikázání naznačím: „Pomodlíme se „Otčenáš“ za dar živé víry.“ Probírajíce o smrti, prosíme „za šťastnou hodinku smrti.“ Snad v každé obci modlí se obvyklé modlitby s nepatřičnými chybami, které ovšem sám kněz — nečekaje na jiného — musí zvykem zase odvykati. Na př. přídavek: „Buď vůle Tvá „svatá“ — „zbav nás „ode“ zlého.“ Ve Zdrávas je jediné správné znění katechismu: „Benedicta tu“ — „požehnaná Ty.“ V modlitbě „Zdrávas Královno“ se chybně modlíme: „živote sladkosti, buď zdrávas; místo: „živote (částka) sladkosti, naděje naše buď zdráva!“ Nestojí v katechismu „pros za nás za hříšné“, ale „pros za nás hříšné“; pravidelně děti i dospělí vynechávají „i“, říkajíce „nyní v hodinu“, kdežto právě na toto „i“ třeba důraz klásti, vždyť nejen nyní, nýbrž také, ba „zvláště“ potřebujeme přímluvy Panny Marie v hodinu smrti. Probíraje pozdravení andělské, upozorňuji vůbec na některá oslovení z litanie loretánské, zvláště na ta, jimiž je projádřen některý předobraz bl. Panny Marie. Přidávám též krátce dějiny vzniku „slov církve“, jakož i dějiny toho, jak vznikla a u nás se šířila modlitba „Anděl Páně“, by v očích dětí nabyla významu. První část „Anděl Páně zvěstoval“ obsahuje zvěstování; druhá, „i řekla Maria“ obsahuje svolení; třetí „a Slovo tělem“ obsahuje vtělení. Dítky se modlí obyčejně doma společně, ale mají přece aspoň, když zvoní smeknouti, by víru vyznaly a mlčeti. Jinak mají, jakmile zvuk zvonu zazní, práce nechati, péro, rýč či knihu nebo jehlu odložití a hned ruce sepjati a se modlití, aby hlasu církve se naučily poslouchati. Pius IX. ihned, jakmile zazněl hlas zvonu s věže chrámu svatopetrského, buď ustal v řeči či odložil péro a poklekl ve svých komnatách a modlil se a právě když se zvonilo „Anděl Páně“, Maria si jeho duši vzala do nebe. Verdi se dal pochovati večer při zvonění „Ave Maria“. Napoleon velmi rád poslouchával večerní zvon na ostrově Svaté Heleny.

Dítě si musí navyknouti tak modlitbě, jako ryba vodě, či pták vzduchu. Vzory svatých a světic na př. sv. Martina, který se neustal modlití v nemoci horečné, musejí býti stále dětem předváděny a způsob modlitby na nich názorně ozřejmován. Příklady biblické, jako Eliáš, žena chananejská, ovšem nejlépe poslouží k tomu, jak se modlití. Pyšný fariseus, jenž kráčel chrámem jako na procházku, bude vždy dětem odstrašujícím příkladem, kdežto pokorný publikán, bojící se očí pozdvihnouti, musí jim v celém životě býti svítilnou modlitby bohumilé.

Tím že se rozdrobuje život rodinný, přestává víc a více modlitba společná. Proto heslem musí býti každému knězi: „Společnou modlitbou zpět k životu rodinnému!“ Upozorňujeme děti ve škole a na exhortě, jich rodiče pak na kázání a cvičení, ať se aspoň večer a to aspoň v neděle a svátky a v říjnu i květnu každý den večer všichni příslušníci rodiny společně modlí na hlas. Společnou modlitbou se utuží láska pokrevní a zabráněno bude toulkám večerním, nejzáhubnějšímu to zjevu nynější společnosti. Děti musejí býti opravdu přesvědčeny o potřebě modlitby nejen ze strany příkazu Božího, nýbrž ze vnitřní nutnosti její a z naší nemohoucné nedostačivosti. Naopak musejí také býti přesvědčeny o prospěšné účinnosti modlitby a proto řádně je třeba poučiti o modlitbě a k vytrvalosti v ní je povzbuzovati. Hodí se tu za příklad z bible děj o desíti malomocných, jakými jsme vlastně všichni. Nechávám dítky samy přemýšletí o tom, zač by se měly modlití, by to bylo „k jejich spasení“ a slýchám odpovědi: „za odpuštění hříchů, za milost.“ Modlitby máme užívatí jako zbraně proti

návalu vášni, proti zlé žádostivosti a útokům ďábelským, na které musíme býti přichystáni dnem i nocí a to každého okamžiku. Proto navykám ve vyučování dítky své milé povzdechům. Třeba při šestém přikázání nechám děti povstati, složíme ruce a řekneme všichni: „Maria, bez hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k Tobě utíkáme.“ Vitae discimus a proto když usednou, dodám: „Tak si to, děvčata, říkejte třeba i vícetkrát za den a v pokušení se utíkejte jako kuřátka pod křídla ochrany Marie Panny!“

Pokračování.

II. Řádná valná hromada „Učitelské Záduhy“ na Moravě,

zapsaného společenstva s obmezeným ručením se sídlem v Hulíně konala se dne 27. dubna v Brně.

Po 1 hodině odpolední zahajuje starosta společenstva Jan F. Kořínek valnou hromadu ve jménu Božím, vítá přítomné, kteří přišli jednak přehlédnouti činnost „Učitelské Záduhy“ za uplynulý rok, jednak vykázati jí práci v novém roce. Vysvětluje účel a důležitost valných hromad, upozorňuje na práva, jaká valné hromady mají, a lituje, že mnozí členové bývají lhostejnými a nebérou na nich účastenství.

Prohlašuje, že tato II. řádná valná hromada byla dle čl. 25. společenské smlouvy svolána, konstatuje, že dle listiny praesenční jest přítomno 29 členů, a proto valná hromada usnášení se schopna. Jmenuje zapisovatelem p. Jana Hudečka, nadučitele z Jiříkovic, za stvrzovatele zápisu slč. Hedv. Čelechovskou, učitelku z Brna a dp. P. Pavla Vlasy, kněze řádu sv. Aug. na St. Brně, za sčítatele hlasů slč. Marii Kratinovu, učitelku z Ostrovačic a pana Filipa Tesaře, nadučitele ze Zbraslavi. Přikročeno k dennímu pořádku a starosta uděluje slovo slč. Marii Hoffmannové, místostarostce společenstva, která přečítá zápis minulé valné hromady, který přítomní jednomyslně schvalují.

Za nepřítomného pokladníka přednáší zprávu o činnosti starosta spolku pan Kořínek.

Ze zprávy vyjímáme: Na počátku roku 1901 měla „Záduha“ 39 členů s 39 závodními podíly. Ačkoli je účel „Záduhy“ velmi šlechetný (pracujet ona k tomu, aby Katolický spolek českého učitelstva na Moravě dospěl dříve k cíli), a společenstvo nové sluní se v paprscích převzácné přízně Jeho Milosti nejdp. knížetearcibiskupa olomouckého, který při poslední audienci nás otcovsky přijal, dal si objasniti záměry i úspěchy naše, radoval se ze založení „Učitelské Záduhy“ a slíbil jí všemožnou mravní podporu, přece ani v roce uplynulém nedošla „Učitelská Záduha“ pochopení a přistouplu k ní pouze 27 členů s 39 závodními podíly. Dne 31. prosince 1901 měla tedy „Učitelská Záduha“ 66 členů se 78 závodními podíly.

S vděčností vzpomenuto převzácné přízně J. M. nejdp. preláta Jana Kř. Vojtěcha, dp. P. Pavla Vlasy, dp. P. Alf. Tkadlce, kteří přistoupiše ku společenstvu za členy, splatili po pěti podílech, jakož i jiných důst. pánů kněží: faráře P. Rubra, kaplana P. Brychty, kaplana P. Možného, kteří přistoupiše za členy rozmnožili řady naše.

Obrat peněžní byl v r. 1901. K 43.646.28. Představenstvo snažilo se, aby náš mladý svépomocný spolek získal si důvěru a při poskytování

zápůjček jednáno bylo s takovou obezřelostí, že „Učitelská Zádruha“ v minulém roce neutrpěla žádných ztrát.

Ku slovu hlásí se pan Jos. M. Kadlčák, předseda dozorčí rady a sděluje, že byly knihy účetní „Učitelské Zádruhy“ a účetní závěrka dokonale zrevidována, oznamuje, že se dozorčí rada neopomenula přesvědčiti o skutečnosti v pokladně zbylých peněz a v bilanci vykázaných všech kusů jmění i dluhů a konstatuje, že knihy vzájemně i se závěrkou účtu souhlasí, jsou správně vedeny a že účet ze ztráty a zisku zakládá se na správném sestavení všech příjmů i vydání za r. 1901. Také účet bilanční je správný a po skontru různých hodnot je jmění i likvidně prokázáno.

Ku návrhu jeho uděluje valná hromada pokladníku a představenstvu absolutorium.

Přikročeno ku změně stanov. Starosta spolku, jemuž uloženo bylo připravití návrh na změnu stanov, čte článek za článkem, přirovnává jednotlivé články stanov navržených s články stanov původních, odůvodňuje změny jednotlivých článků, dává o nich rokovati a hlasovati. Navržené stanovy přijaty jednohlasně.

Při vykonané volbě do správní rady zvoleni aklamací: dp. P. Pavel Vlas, kněz ř. sv. Aug. v Brně, slč. Hedv. Rubrová, učitelka v Brně, p. Ferdinand Bartoš, učitel v Kunovicích, dp. P. Alf. Sauer, c. k. profesor v Uh. Hradišti, slč. Marie Hoffmannová, učitelka měšť. šk. v Hulíně, dp. P. Josef Hladký, farář v Kunovicích, p. Jan Hudeček, nadučitel v Jiřikovicích a p. Jan F. Kořínek, správce školy v Častkově.

Za revisory zvoleni: p. Jos. M. Kadlčák, nadučitel z Frýdlantu, slč. Terezie Holánková, učitelka z Brna, slč. Emma Brychtová, učitelka z Brna a p. Josef Kalvoda, nadučitel z Velkých Němčic.

Zvoleni prohlašují, že volbu přijímají a přechází se ku volným návrhům: Návrh představenstva, aby pan JUDr. Jan Sedláček, advokát v Uh. Hradišti jmenován byl právním zástupcem společenstva „Učitelské Zádruhy“ na Moravě se schvaluje.

Také se přijímá návrh p. Kadlčáka, aby správní rada vyjednala úvěr pro letoší rok do 20.000 K u některého peněžního ústavu.

Když ku návrhu předsedy dozorčí rady bylo starostovi spolku p. Janu Kořínkovi a místostarostce slč. Marii Hoffmannové vysloveno úplné uznání a dík za správné a svědomité řízení „Učitelské Zádruhy“, zakončil předseda II. řádnou valnou hromadu přáním, aby mladý tento spolek byl podporován všemi lidmi dobré vůle, jež přejí zmohtnutí a brzkého dosažení účelu Katolického spolku českého učitelstva na Moravě.

Přítomní provolali další činnosti „Učit. Zádruhy“ hlučné „Zdař Bůh“!

Při ustavení se nové správní rady zvolen byl předsedou pan Jan F. Kořínek, správce školy z Častkova, místopředsedou dp. P. Alfons Sauer, c. k. profesor náboženství v Uh. Hradišti.

Útulny Milánské.

(Dokoncení.)

Mateřské školky italské, zejména milánské, byly od prvopočátku řízeny v duchu filosofie Jeana Dominika Romagnosiho a paedagogickými zásadami Ferrantea i Aportiho, praktikovanými Sacchim.

Tito znamenití vychovatelé, užívající zkušebné (experimentální) metody Galliléovy a zásad Pestalozziho, pokračovali v podáních nově vzkříšené italské školy Vittorina de Feltre, jejíž hlavní myšlenky byly :

„Respektovati přirozenost dítěte: podporovati jeho fysický, duševní i mravní rozvoj; využítkovati jeho přirozené zvědavosti, učíme-li je, by zkušeností našlo prvé stopy pravdy a pochopilo nejjednodušší výrazy krásna: příkladem dobrých skutků a laskavostí naváděti je, by konalo dobro a učilo se znáti Boha; seznáti přirozenou náklonnost dítěte ku pracím užitečným a praktickým: konečně zpodobniti život v útulně se životem rodinným“.

Tot jsou ony vznešené zásady, s nimiž po padesát roků Sacchi nás seznamoval a jež praktikoval.

Každá mateřská školka byla dle stáří dítek rozdělena ve čtyři oddělení :

a) Nejmenším, majícím půl třetího roku, budiž údělem úsměv, laskavá a vlídná slova.

b) Děti od 3—4 roků učí učitelka jmenovati věci, jež je obklopují.

c) Od 4—5 roků zkouší vychovatelka povahu vynikajících zjevů, vyhledávejž s dětmi jich příčinu a účín, tak aby dítky nabyly základních znalostí předmětů a pravd, jichž jim znáti jest.

d) V posledním období od 5—6 roků, praví Sacchi, povzbuzujme děti, aby samy, pokud jsou s to, vyhledávaly příčiny a pátraly po zjevech a jich účínech.

Tímto způsobem projde dítě třemi fázemi: z počátku pozoruje, na to nápodobí a konečně jedná. A toť cílem učení: zvyknouti děti, aby správně a rychle soudily a jednaly.

Od prvopočátku navštěvovali lékaři mateřské školky, dbajíce, by zdravotních nařízení bylo pečlivě dbáno a pilně aby podáváno bylo léků dětem skrophulosním a rachitickým. Proto také věnovalo se denně hojně času zotavení, hrám ve volném prostoru, zpěvu a přiměřenému tělocviku.

Učitelky, hovořící s dětmi po způsobu matek, užívají obrazů, znázorňujících předměty z přírody. Tyto namalované předměty pak počítajíce, učí základům počtářství.

Z nepatrných a jednoduchých čar sestavuje učitelka nejjednodušší výkresy. Snadnými a srozumitelnými modlitbičkami učí dítě pozvednouti mysl ku Stvořiteli.

Sacchi propagoval tuto metodu a své přesvědčující vývody až do r. 1890, háje jich proti Froeblovým geometrickým a symbolickým obnovám tvrdošijně svými spisy i řečmi ve schůzích.

Vítězství, jehož se dostalo na výstavě pařížské r. 1878 útulnám milánským nad Froeblovými, bylo Sacchimu skvělým zadostučiněním. Nicméně však pravdou jest, že r. 1890, rok to před svou smrtí, Sacchi — překvapen snad všeobecným schválením metody Froeblovy — ustoupil některým jeho vývodům.

Krátce pak na to, lituje sice poněkud svého ústupku, radí přece, aby uživalo se metody Froeblovy, ale toliko pro nejvyšší stupeň (od 5—6 r.), kdež by dítky hotovily různé ruční práce jednoduché a snadné.

Mateřské školky zřízené dobročinností řídí se věrně methodou d'Aportiho a Sacchiho, zatím co školky předměstské, nejsouce povinny žádným tradicím, lnou živěji k methodě německé. Vyjímaje tyto, málo jen školek veřejných přijalo metodu Froeblovu; ostatní, jakož i většinou školky v jiných městech italských sloučili obě metody v jedinou, již zovou „smíšenou“ — „La methode mixte“, která ale úplného souhlasu nedochází.

Pozorujeme však, že Aporti i Sacchi ustoupivše snad dávným ideám paedagogickým anebo nějakým časovým předsudkům, překročili svými didaktickými pravidly některé ze zásad, tvořících podklad jejich metody. Tím ovšem mnoho se změnilo, tak že důvodně mohl Aporti s nemalým steskem napsati, „že nemá odvahy navštěvovati školky od té doby, co se přetvořily v malé university“.

V nynější době školky d'Aportiho zjednodušily učení, jež jest svobodnější a snadnější než druhdy.

Nemalý jest počet školek, jejichž zřízení a vedení jest chvályhodno. Ve mnohých však zbývá ještě mnohé a mnohé, čehož zjednodušiti a opravití nutno.

I praví se právem: Kdyby Froebl i Aporti povstali, spatřili by, že mnoho větví uschlých a zakrnělých znešvařuje silný a zdravý kmen, ježž byli s takou láskou pěstovali.

Vznešené zásady Pestalozziho, d'Aportiho, Froeblovy i Sacchiho zůstanou stále vůdčími a jasnými hvězdami na poli vychovatelském. Kéž ukazují stále cestu k vytčenému vznešenému cíli!

Dle „Revue Pédagogique“.

Výchova a dětské hry u Japonců.

Anglická spisovatelka M. Salwey líčí v jedné své knize o Japonsku také tamní dětské hry. V tom ohledu mají dítky východu velikou výhodu. Japonsko smí se směle nazývati rájem maličkých, kde zřídka slzy tekou, kde radosti převyšují žalosti.

Pořádají se pro dítky veselé slavnosti se všemi u nás neznámými ale povzbuzujícími hrami. Nescíslné hračky obveselují jich malá srdéčka, povzbuzují jich dovednost a jsou při tom tak laciné, že i nejchudším dětem malým vydáním zábavu možno udělati.

Z ohledů paedagogických zasluhují zmínky zejména hra zvaná I-ro-ha Karuta. (Pořekadla na listech.) Hra tato je velmi poučná i následování hodná. Co naše děti učí se pořekadlům dle sluchu na paměť a často velmi naivně jich užívají, aniž by významu znaly, učí se jim děti východu hravě. Nejoblíbenější hrou dítek od 4—8 let jest hra I-ro-ha Karuta, kdežto děti přes 10 let nejraději hrají hru nazvanou „Hijaku“ — Ninschu (t. j. 100 vybraných básniček na listech napsaných). Hra těmito listky působí zvláště mládeži odrostlé nemalou radost zejména o Novém roce.

Hra I-ro-ha Karuta vyžaduje dvojí listky po 47 kusech. Japonská abeceda má 47 písmen. Listky jedné hry jsou obraznými pořekadly znázorněny a dovedně provedeny. V každém rohu jednotlivého lístku je písmeno z abecedy.

Při druhé hře se přísloví vysvětlují obrázky. Hra I-ro-ha Karuta se hraje dvojím způsobem.

a) Obrázkové listky se položí dle abecedního pořádku na stůl nebo na zem. Děti se usadí do kruhu a nejchytřejší anebo osoba dospělá zamíchá listky druhé hry a čte hlasitě těch 47 pořekadel. Každý, kdo hraje, snaží se dotýčný list uchytiti. Kdo nejvíce listů se zmocní považován je vítězem a dostane se mu v odměnu ovoce nebo koláč.

b) Rozdělí se listky rovným počtem mezi děti, pak čtou se přísloví hlasitě a ten hráč, který nejdříve odbude všechny své listy, vyhrál a obdrží sázku.

Při první hře je velmi živo a veselo. Se smíchem a křikem hledí maličci předčítaného pořekadla se zmocniti, a záleží tu pouze na obrátnosti a hbitosti hrajících. Tímto jednoduchým způsobem učí se děti japonské pořekadlům i abecedě hravě na paměť. Důmyslnou tuto hru vynalezl Fröbel a bylo by záhodno, by i v našich zahrádkách hra tato se ujala.

Snad by to nebylo tak nesnadné přizpůsobiti naše pořekadla abecedě naší, ač tato není tak bohatou na písmena jako japonská. Vždyť dají se i naše pořekadla pěkně zobraziti.

Otcové a matky, kterým záleží na tom, by děti jejich mile a poučně se pobavily, budou se zajisté o hry tyto zajímati. Doufám, že by pěkné provedení lístků velmi k tomu přispělo.

Naším dětem.*)

Snad někdy uslyšíte aneb budete čísti o básníku Tassovi. Byl to muž znamenitý, rodem Vlach, jenž opěvoval skutky křesťanů ve Svaté zemi, když r. 1100 bojovali proti nevěřícím Mohamedánům, aby jim Jerusálém odňali.

Báseň jeho jmenuje se „Osvobozený Jerusálém“ a jest pěkně přeložena Jaroslavem Vrchlickým.

Mnozí nepřátelé záviděli Tassovi jeho slávy, všemožně zlehčovali jeho díla, a co horšího, utrhalí na cti dobrému jeho jménu, snažíce se, aby mu uškodili u jeho ochranců a příznivců. Zvláště zle jej posuzoval a osočoval jakýsi Jakub Salviati, a to tak dlouho a tak zlomyslně, až byl Tasso uvržen do žaláře.

Netrvalo to dlouho, a zlí osočovatelé se prozradili. Přátelé Tassovi šli k uvězněnému, vypravovali mu o jistém hanebném skutku jeho udavače a prosili ho, aby to udal veřejnosti a tak ho zbavil dobrého jména.

Tasso byl nejen výtečný básník, ale také dobrý a nábožný člověk. Svým přátelům odpověděl takto: „Nechci mu vzíti ani čest ani život; chtěl bych jenom, abych mu mohl odňati vůli konati zlé.“

Dítky, snad někdy uvidíte obraz Torquata Tassa. Pak si vzpomeňte této jeho odpovědi. Nemůžeme býti všichni slavnými, jako byl on; ale všichni můžeme býti dobrými jako byl Tasso.

Upozornění. Šlechtnému přičinění obětavého správce školy p. Jana F. Kořínka podařilo se v chudé pohorské vesničce Častkově u Uh. Brodu postaviti kostelíček. Občané Častkovští obětovali co mohli na svoji svatynku, přece však nelze jim zaplatiti všecko. Proto obracejí se s prosbou, již k tomuto číslu přikládáme, na šlechtné dobrodince, aby pomohli jim dílo bohumilé dokonati.

*) Z poučné knížky „Dobré dítě“. Z italštiny přeložil Josef Flekáček, učitel v Žižkově.

Schůze katolického spolku českých učitelů na Moravě konala se v pondělí svatodušní v Brně. První přednášel nadučitel p. Kalvoda o našich snahách svépomocných. Máme již Zádruhu učitelkou, která hmotné i mravní zájmy členů svých podporuje, bohužel nedostává se jí od veřejnosti takové pozornosti, jaké by zasluhovala. Některé učitelké spolky v akci svépomocné daleko pokročily, jako na př. znamenitě zorganizovaný Lehrerhausverein ve Vídni. Účelem jeho jest učiniti členům svým přístupny prameny vzdělání a duševních požitků. Kromě toho stará se o hmotné blaho svých členů. Členové užívají velkých výhod při nákupu, slevy na dráhách a tramvajích, laciných lístků do divadel, výstav, lázní, zábavních místností, laciného ošetření lékařského atd. Nákupní družstvo jmenovaného spolku rozdává ročně přes 90.000 K svým členům, kromě toho poskytuje jim zboží jakosti výborné a laciné. Lehrerhausverein má i vlastní záložnu a pojišťovnu. Když byli členové našeho spolku opravdu s odbornou znalostí přednesenou řeč p. Kalvodovu vyslechli, usneseno bylo po čilé debatě, aby spolek náš utvořil odbor hospodářský, který by členům jeho získal podobných výhod jako Lehrerhausverein učitelům německým. Zároveň ustanoveno bylo, aby řízení akce hospodářské převzal p. Kalvoda. O výsledcích této akce podáme brzy ve „Vych. Listech“ podrobné zprávy. Potom promluvila učitelka sl. Jiříčková o emancipaci, o výchově dívek dorůstajících v městě i na venkově a hospodyňských školách a kursech zvlášť. Tak věcné, promyšlené řeči nejsme zvykli slyšati od dámy, proto jistě všem odběratelům „Vych. Listů“ se zavděčíme, když řeč její celou uveřejníme. Na příští schůzi upřímně se těšíme.

Varujte se „Vychovatelských Listů!“ „Školský Obzor“ píše: „Učitelská jednota v Prostějově uspořádá koncem školního roku výstavu učebních pomůcek v Prostějově a příslušné „zasláno“ uveřejňuje i ve „Vychovatelských Listech“ klerikálních. Míněno to vážně nebo činěno tak z humoru, aby i klerikální „paedagogové“ zaslali své „pomůcky?“ (Na klerikální rákosku obzvláště upozorňuji: pro nastávající konfesionální školu bude vydatný odbyt.)“ — To je přece ušlechtilý způsob psaní, opravdu hodný pokrokových panů učitelů!

„Macierz szkolna“ má už 100.000 K na polský učitelský ústav ve Slezsku. Kdo dá Slezsku český učitelský ústav?

Požadavky haličského učitelstva. Na Boží Hod Svatodušní sešel se výbor haličského učitelstva ve Lvově a usnesl se podati petici sněmu o právních poměrech učitelstva, o vřadění jeho do tří nejnižších tříd úředníků státních, o pensích učitelův a jich vdov, podati petici každému poslanci a žádati, aby každý učitel ji poslal sněmu, žádati listův o podporu těchto požadavků, jinak se budou listy bojkotovati. Kdyby sněm nevyhověl, nechť svolá se II. sjezd učitelství, aby zahájena byla všeobecná stávka učitelská. Usneseno též, aby učitelé provedli v celé zemi politickou organizaci a brali živou účast na všech volbách, zvláště do sněmu. Na organizaci nechť každý příslušník ročně pošle 2-4 K. Také bude položeno memorandum u stupně trůnu císařského. Někteří poslanci slíbili všestrannou podporu.

Dle „Vychovatele.“

H. Sienkiewicz o učitelkách. (Listy z cest. Nákladem E. Beauforta v Praze.) Nikoli od změny systému, ani od státních převratů závisí salus reipublicae, nýbrž od toho, aby radikálně změněna byla výchova budoucího pokolení a aby působilo se proti názoru, že peněz dodává člověku ceny, a že materialní zisk a užívání světa jsou jediným cílem, k němuž třeba směřovati. Sluší se dle spravedlnosti uznati, že Američané to pochopili a proto svěřili výchovu z větší části ženám, jež jsou od přírody ideálními,

působí v tom směru na mládež. Jest to týž ohled, pro který právě nepovažoval bych za vhodné, svěřovati u nás výchovu ženám, neboť lze říci, že my náklonnostmi své povahy jsme pravým protivným polem Amerikánů. Ale v Americe má se to jinak. Tam odevzdání výchovy ženám má ještě také druhou dobrou stránku, má ohromný vliv na zrušit civilisace obyčejove, jež jest tu tak nízká. Učitel, muž, nemá a nemůže míti takového vlivu na zjemnění mravů svých žáků, jako žena, něžná a dobře vychována; neboť již přítomnost ženy nakazuje polodivokým dětem chudasů a i jejich otcům, aby drželi na úzdě svou neotesanou prudkost. Bude nám to ještě pochopitelnějším, vzpomeneme-li si, jaké úctě těši se tu ženy. Úkol učitelek v Spojených státech působiti ku zjemnění mravů, je skutečně pravým posláním. Sám jsem poznal jednu školu nad řekou Cosummes, nebo indiansky Makosine, v Kalifornii. Okolí jest téměř ještě divoké; Indiani, kteří odtud nedávno teprve ustoupili, toulají se ještě tu a tam, obyvatelstvo tvoří chudší farmáři, pastevcí ovcí, horníci čili rýžovníci zlata a konečně Čiňané, jichž jest tu všude plno. Jest pochopitelno, jak neotesanou a plnou divokých pudů jest ta společnost, nedávno tu usazená a z různých živlů se skládající. Představte si tedy, že mezi těmi nespoutanými živly je škola, do níž obyvatelstvo musí posílati své děti: ve škole jest učitelkou mladá miss, útlá, drobná, jemná jako mimosa, přivyklá na jiný život a jiné prostředí. Ale měli byste viděti, jak první lepší surovec z okolí cítí se vůči ní nesmělým, jak mačká klobouk v ruce; neví, co s sebou počítí, jak se posaditi, co mysliti o tom zjevu, na jaký jeho oči nejsou zvykly hleděti. V její přítomnosti nedovolí si hrubých řečí, ani neproklíná „oči i duši“ bližního, neboť cítí instinktivně neslušnost takového chování; a kdyby toho i necítil, naučily by ho pěsti a revolvery sousedů brzo rozumu. Z toho lze snadno souditi, že nejen příští pokolení, ale i nynější, měkne takovým vlivem a naučí se jemnějším mravům. Když jsem se toulal s puškou po březích Kosummy a po okolních horách, nejednou jsem byl přiváben zvědavostí — a přiznám se — vnadou té učitelky a zašel jsem si do školy stojící o samotě. Jest to nevelký domek s jednou jen třídou. V té stojí lavice zařízené dle největší hygienické metody; na stěně visí mapy Spojených států, Evropy a ostatních dílů světa; mezi mařami jest pověšen nápis upletený od dětí ze slaměnek: „Knowledge is power“ — věda jest moc. Naproti lavicím stojí kathedra, při níž však učitelka málo kdy sedí; chodí mezi lavicemi a učí, abych tak řekl, způsobem peripathetickým. Při tom děti do školy chodící jsou na různých stupních rozvoje; jest zapotřebí také téměř každé zvlášť učiti. Čtení psaní a počty jsou ovšem na prvním místě, vedle toho však se vyučuje přírodopisu a zeměpisu atd. Škol, jakou jsem výše popsal, jest mnoho. Jakmile v poušti povstane několik farem, povstane tam ihned také škola, ač jsou v okolí ještě Indiani, bůvoli, medvědi, grizlové, jaguaři a chřestýši. Děti chodí do školy každého dne často až několik mil. Žádný stát nevydává za školství tolik, jako Spojené státy, avšak žádný také nedosáhne v nedaleké budoucnosti tak znamenitých výsledků výchovy.

Náboženské školy v Bavorsku. Bavorská sněmovna odhlasovala tyto dny zákon, kterým se v Bavorsku ustanovuje pro obecné školy ráz náboženský. Kde v obci jest dostatečná menšina náboženská, musí pro její dítky zřízena býti škola konfessionální. Velikou sensaci způsobilo, že sám princ Ludvík Bavorský ve školském sněmovním výboru promluvil ráznou řeč na prospěch náboženské školy.

Zpět k církvi katolické! Kdo tak volá? Slavný maršálek hrabě Moltke, po Bismarkovi největší syn říše německé! V rozmluvě své s Bernhardym pravil Moltke: „Přednost církve katolické záleží v tom, že má jednu nej-

vyšší viditelnou hlavu, neklamnou to známku pravé víry Kristovy.“ Rozmluvu svou skončil Moltke: „My protestanté musíme se přece opět katolíky státi!“

Drobnosti. Na manifestačním sjezdě moravského učitelstva v Přerově dne 20. května ujistil poslanec d' Elvert učitelstvo, že Morava ve příčině platů učitelských nezůstane za Slezskem. — V hlavních prázdninách t. r. od 21. července do 16. srpna bude se konati při c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Opavě učební běh ku vzdělávání učitelů pro vyučování chlapeckým zručnostem. — Kurs pro učitele pokračovacích škol obchodních bude pořádán letos v Praze od 14. července do 14. srpna. — Čtyřnedělní praktický kurs na vaření, praní, žehlení, přistříhování na prádlo a šaty zařízen bude zejména pro učitelky o prázdninách t. r. v dívčím pensionátě na Starém Brně. — Marie Appeltová, učitelka ručních prací vybízí své kolegyně, které roku 1876—77 na Brněnském ústavě studovaly, aby oslavily 25leté jubileum své činnosti. — České školy měšťanské v Hranicích, které dosud vydržovány byly spolkem „Galašem“, převzaty byly do obecní správy. — Dosud jsou na Moravě okresní rady školní, které na a n o n y m n í udání dávají vyšetřovati četníkem, jak se učitel chová. — V Elberfeldu maturoval slepec Karel Schmittbetz s vyznamenáním. Největší obtíže dělala mu algebra a chemie.

Knihy a časopisy redakci zasláné.

(Všechny zde oznámené spisy doporučujeme intelligentnímu čtenářstvu.)

Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Vydavatel a redaktor Václav Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesťanské ve veřejném životě. Ročníku I. číslo 10. Obsah vybraný a poutavý. Doporučujeme.

Rodinné vychování. List pro šíření zásad dobrého vychování v rodinách českoslovanských. Majitel, vydavatel a zodpovědný redaktor prof. Josef Šauer z Augenburku v Praze (v č. 567-III.) Ročníku III. číslo 5.

Výchova tělesná. List věnovaný tělesným cvičením mládeže. Ročníku I. sešit 2. Redaktor Jaroslav Karásek, c. b. učitel tělocviku. Majitel, vydavatel a nakladatel A. Píša, knihkupec v Brně. Celoroční předplatné K 5.50.

Život. List pro výchovu v rodině, škole a společnosti. Číslo 10. „Život“ vychází redakcí a nákladem Jos. Pelcla v Praze, Lípová ulice číslo 8. a předplácí se čtvrtletně 1 K 80 h. celoročně 7 K 20 h.

Rozhledů po lidumilství, jediného filantropického našeho měsíčníku, vycházejícího redakcí JUC. Fr. Cyr. V l k a (v Praze, 359.—VII.) ve prospěch „Jub. ženského asylu cis. a král. Alžběty“ v Praze-III. (na Kampě), vydáno bylo právě 5. č. X. ročn. s bohatým obsahem. Předplatné (ročně 4 K) přijímá Lotty T r a k a l o v á - K h e i l o v á, choť ředitele akademie hr. Straky v Praze—III.

Obzor. Ročníku XXV. čís. 10. Vydavatel a redaktor Vlad. Šťastný. Předplatné 4 K ročně.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Adresa pro rukopisy: Ant. B. Drápalík, Brno, třída Frant. Josefa 40. Pro předplatné: Administrace „Seraf. Květů“, Olomouc. Předplatné na rok 2 K. — Na dobře redigovaný tento časopis upozorňujeme důstojné duchovenstvo, zvláště proto, že hnutí terciářské vedeno jest hlavně laiky. Upozorňujeme dále na životopis sv. Františka z Assisi, epochální dílo asi o 30 tisk. arších velké osmerky. při subskripci bude nejvýš za 3 K.

Božetěch. Illustrovaný měsíčník věnovaný umění církevnímu. Redakce a administrace Praha-Vinohrady, Krameriova ul. č. 10. Roční předplatné 2 K.

Hlas. Měsíčník pro literaturu, politiku a otázku sociální. Redaktori: Dr. Pavel Blaho a Dr. Vavro Šrobár. V Uhorskej Skalici.

Úryvky z přednášek o katechetice. Napsal Fr. Pinkava, kn. arcib. kons. rada, prof. atd. v Olomouci. Cena poštou K 1.70. Nákladem vlastním. Čistý výnos věnován Cyrillom. Maticí.

Sklenička kořalky. Dle Albána Stolze volně přeložil a upravil kněz Frt. V. Perútka.

H. Taine: Dějiny anglické literatury. Přeložil prof. O. Sýkora. Vydává Jos. Pelcl.

Česká týdenní revue „Rozhledy“. „Rozhledy“ vycházejí každou sobotu v sešitech o 32 stranách a předplácí se čtvrtletně pouze 4 K. Pro celoroční předplatitele, kteří zašlou obnos najednou, pouze 15 K. Předplatné zasílejtež na adresu: Rozhledy, J. Pelel, Praha II., Lípová ul. 8.

Nová kniha řed. Kořenského. Kollegové naši povšímlí si zajisté nakladatelského oznámení nového díla Josefa Kořenského, ředitele měšťanské dívčí školy na Smíchově. S názvem „K protinožcům“ vydá nákladem J. Otty v Praze bohatě ilustrovaný popis poslední své cesty v r. 1900—1901 do zemí australských a návrat z dále 20.000 kilometrů zase do vlasti. Náš Kořenský je chloubou stavu učitelského; je jedním z toho mála českých lidí, kteří vycházejí daleko za hranice své vlasti, aby novými zkušenostmi a poznatky rozšířili domácí obzor. A Kořenský umí cestovat, umí pak vypravovat — a posluchači jeho jsou potom tisíce českých čtenářů. Neunavňý náš cestovatel, známý nejvíce svoji cestou kolem světa, kterouž tak poutavým a přesvědčivým způsobem popsal, oblíbil si kraje našich protinožců, nám dosud z popisů tak málo známých. „Nejmladší pevnina světa“, Austrálie, a tropické ostrovy okeanu Tichého a Indického, nejvýchodnější končina světa starého, Čína, Žaponsko, Korea a obrovská Sibir, stále zajímavé — to vše tvoří celý nesmírný svět představ a dojmů, na jichž vyličení by nestačily knihy steré. Odtud ta zajímavost a poutavost takového původního díla, kteréž se ovšem nemine s nejjivějším zájmem kruhů nejširších, beroucích tím způsobem účast aspoň částečnou na díle tak důkladném a nákladném, jako je popis velké cesty a vydání její způsobem nejskvělejších. Ředitel Kořenský přivezl ze své cesty mimo přebohatý svůj denník hojnou sbírku předmětů všech druhů a spoustu obrazů, fotografií a ilustrací, jichž reprodukcemi, často barevnými, co nejhojněji dílo své vyzdobí. Kdo zná poutavý způsob vypravování Kořenského je předem přesvědčen, že nové dílo jeho nebude pouze lehkou causerií turisty, ale i po stránce vědecké a poučné dílem vysoké ceny literární. V naší dosud nebohaté literatuře cestopisné ja Austrálie a souostroví její dosud „terra incognita“ a bude tudíž kniha Kořenského pravou novinkou. Země našich protinožců objeví se v českém tisku poprvé podrobně líčené, ilustrovaně bohaté a v přírodovědeckém ohledu zajímavé. V knize bude sneseno velké bohatství po každé stránce zeměvědné, ať již z oboru národopisného, nebo o poměrech socialních a ťtajích všech tří říší přírodních. Pro učitele bude kniha Kořenského spisem vysoce důležitým i bude jí moci znamenitě použití nejen ku školským výkladům, ale i k poučování občanstva, kteréž zejména na venkově rádo vyhledává poučení o vzdálených krajích u oseby nejpovolanější — učitele. Doporučujeme českému učitelstvu, aby toto dílo z učitelského péra co nejhojněji podporovalo a upozorňovalo na ně ve všech kruzích, kam vliv jeho zasahuje. Pěkné a poučné toto dílo skutečně zasluhuje nejhojnější podpory celé obce učitelské. Kniha řed. Kořenského „K protinožcům“ vyjde asi ve 30 sešitech po 60 hal. a nakladatelství Ottovo pošle ochotně každému kdo o to požádá, 1. sešit na ukázkou.

Uprázdňená místa na Moravě.

Uprázdňena jsou místa na Moravě:	Sídlo školní rady okr.	Škola jest	Žádosti škol. radě okr. do
učitele katol. nábož. v Král. Poli	Brno (v.)	mě f. dívčí	25. června
def. učitelky v Mor. Budějovicích	Budějovice M.	4tř. dívčí	30. června
učitelky, po příp. učitele II. odb. v Telči	Dačice	měšť. dívčí	20. června
podučitele v Hroznové Lhotě .	Hodonín	5třidní	27. června
učitelky, po příp. učitele II. odb. ve Bzenci	Hradiště U. (v.)	měšť. dívčí	30. června
učitele v Jalubí	"	4třidní	"
nadučitele a podučitele v Šar- dicích a učitele v Uhřicích .	Kyjov	4tř., 3tř.	26. června
def. nadučitele v Brankách . .	Meziříčí Val.	2třidní	20. června
def. podučitele nebo podučitelky ve Val. Meziříčí	"	5třidní	"
učitele a učitelky ve Vitkovicích	Mor. Ostrava	"	30. června

Učitelstvu, studentstvu a všem přátelům věd přírodních doporučujeme praktickou knihu

Přehledy z věd přírodních.

Tělověda, zoologie, botanika, mineralogie, geologie, chemie a fyzika.

K potřebě učitelstva a studujících napsal **Jan Kranich**.

II. přepracované a ilustrované vydání. 1902. ————— Cena 1 K 80 h.

Nákladem knihkupectví **R. PROMBERGRA** v Olomouci.

Doporučujeme následující praktické spisy:

Vymazal Fr. **Německy za 50 hodin.** 1. a II. po 1 K 20 h, váz. po 1 K 40 h. — O oblibě této knihy a její potřebě svědčí s dostatek, že se objevila záhy potřeba 10. vydání. Jest to praktický návod, jak možno si osvojit v nejkratší době tolik němčiny, abychom se mohli dorozumět s rozeným Němcem.

Vymazal Fr. **Praktické rozmluvy české a německé.**

Cena poštou 1 K 30 h, váz. 1 K 80 h. Druhé vydání.

Vymazal Fr. **Německé čtení s výkladem,** hlavně pro začátečníky. Cena 1 K 20 h.

Doporučujeme všem, kdo se chtějí naučit německé knihy s úplným porozuměním čísti.

Vymazal Fr. **Nejdůležitější české a německé písemnosti pro každého.** Cena 1 K 20 h.

Vymazal Fr. **Nejpotřebnější písemnosti pro každého.** Cena K 1.20.

Vymazal Fr. **Rusky v desíti úlohách.** Cena 50 h.

Vymazal Fr. **Francouzsky v 40 úlohách.** Cena 1 K.

Vymazal Fr. **Český pravopis pro nestudované.** Druhé vydání Cena 40 h.

Vymazal Fr. **In 50 Lectionen böhmisch.** Cena 1 K 60 h.

Vymazal Fr. **Mezinárodní řeč Esperanto pro samouky.** Cena 50 h.

K dostání v každém knihkupectví a zejména u nakladatele

Emila Šolce v Telči.

„Vychovatelské Listy“ vycházejí dvakrát měsíčně (5. a 20.)

Předplatné na celý rok obnáší 6 K

Redaktor Alois Adamec, učitel měšťanské školy v Ivančicích.

Administraci a expedici vede Hedv. Rubrová v Brně, na Petrově č. 1.

Nákladem Katolického spolku českých učitelů na Moravě.

Příspěvky se honorují.

Inserty účtují se levně.